

ЗВЕРНЕННЯ

Вченої та Наглядової рад Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» до Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України щодо підтримки переміщених закладів вищої та фахової передвищої освіти, у тому числі ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», як активних суб'єктів процесу деокупації, реінтеграції та повоєнного відновлення тимчасово окупованих територій України

Шановні Денисе Анатолійовичу, Оксене Васильовичу, Ірино Андріївно!

Від імені Вченої та Наглядової рад щиро дякуємо за підтримку Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» – героїчного й незламного закладу вищої освіти, який за 102-річну історію свого існування завжди був і залишається непохитним і послідовним осередком українства на сході України, провідником української національної ідеї серед населення України, ініціатором та агентом освітніх змін і реформ: і в роки голодомору та сталінських репресій, коли на сході України було знищено українську наукову еліту, і під час двох евакуацій у часи Другої світової війни, і під час двох вимушених переміщень внаслідок вторгнення та повномасштабної війни росії проти України (2014 – 2023 рр.).

Не зважаючи на значні людські втрати (понад 100 викладачів і студентів загинули за Україну), окупації та знищення освітньо-наукової інфраструктури (будівель, споруд, обладнання) у Луганській області, університет героїчно вистояв, зберіг свою репутацію та знов відновився в Полтавській області. Двічі пройшовши стратегії виживання, відновлення, стабілізації та сталого розвитку протягом 2014 – 2023 рр., університет набув таких унікальних якостей, як здатність до самоорганізації й швидкого відновлення, мобільність, гнучкість, витривалість, стійкість, непримиримість до ворога, прагнення до його повного знищення, непохитна віра в Перемогу та майбутнє України, що є необхідними для успішної реінтеграції до деокупованих територій, відновлення на них українського правового простору, забезпечення якості освітньої діяльності в умовах пограниччя з РФ, зовнішніх і внутрішніх викликів, загроз, мінливості й непередбачуваності сучасного світу.

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» за 9 воєнних років зберіг свою структуру (8 навчально-наукових інститутів, 3 факультети, 6 фахових коледжів, Регіональний центр професійної освіти), перелік спеціальностей і професій (які охоплюють майже всі галузі освіти); якісний кадровий склад з числа мешканців м. Луганська та Луганської області; контингент студентів, у тому числі з тимчасово окупованої та особливо небезпечної території Луганської області (7 500 осіб); ступеневу систему освіти (кваліфікований робітник – фаховий молодший бакалавр – бакалавр – магістр – доктор філософії – доктор наук – підвищення кваліфікації), а тому повністю готовий не лише до повернення й реінтеграції до Луганської області після її деокупації, а й повоєнного

відновлення й розвитку цієї території, адже крім **двох традиційних місій – освітньої та наукової**, він завжди виконував і продовжує виконувати **третю місію – служіння громаді і суспільству**, що закріплено в Стратегії розвитку університету до 2025 року.

Вболіваючи за долю й повоєнний розвиток Луганської області, відновлення цілісності та суверенітету України, очищення всієї території України від російської ідеології, державних зрадників і колаборантів, повернення викладачів, випускників і студентів у рідні домівки та університетські корпуси, університет просить долучити його до активної участі в розробці та реалізації всіх планів Уряду щодо процесів деокупації, реінтеграції та повоєнного відновлення тимчасово окупованих територій, оскільки він історично, ментально та комунікаційно пов'язаний з ними, на свідомому та підсвідомому рівнях відчуває спроможність або неспроможність кожного кроку на втілення в життя, готовий пропонувати дієві механізми реалізації стратегічних планів Президентка України та Уряду.

Університетська спільнота – найбільша за чисельністю, прогресивна й патріотично налаштована частка населення Луганської області, що зберіглася за 9 років війни, а тому, на наше переконання, саме вона може стати осередком і лідером відновлення України в Луганській області. І в цьому буде полягати третя місія університету на даному історичному етапі розвитку України, Луганської області та її громад, куди повернеться університет після деокупації.

Університет розділяє логіку та план дій Уряду щодо деокупації, реінтеграції та відновлення тимчасово окупованих територій, закріплених у сучасних нормативних документах, зокрема, Плані дій органів виконавчої влади з відновлення деокупованих територій територіальних громад (розпорядження КМУ від 30 грудня 2022 р. № 1219-р), Проекті Плану відновлення України (на виконання Указу Президента України від 21 квітня 2022 року № 266/2022) та ін.

Для реалізації намічених Урядом планів потрібна ціла армія державних службовців, педагогічних працівників, IT-спеціалістів, фахівців різного профілю із сформованим національним світоглядом, цінностями, установками. А тому основними суб'єктами відновлення, осередками української державності та базами підготовки фахівців різного профілю можуть стати лише **ті переміщені заклади професійно-технічної, фахової передвищої та вищої освіти, які складають найбільш чисельні спільноти з-поміж внутрішньо переміщених інституцій та прагнуть повернутися на власні бази, що вціліли від руйнування ворогом.**

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» має 102-річний досвід підготовки та підвищення кваліфікації фахівців різного профілю, зокрема тих, хто потрібен буде на першому етапі деокупації, а потім для повноцінного відновлення територій: публічне управління та адміністрування (територіальне управління та місцеве самоврядування); освіта/педагогіка, комп'ютерні науки, комп'ютерна інженерія, інженерія програмного забезпечення, журналістика, українська та іноземна філологія, соціальна робота, соціологія, політологія, психологія, міжнародні відносини, економіка, фінанси, менеджмент, підприємництво та торгівля, екологія, агрономія, фізика, математика, інформатика, біологія, хімія, мистецтво, фізична культура і спорт та багато інших.

Починаючи з 2014 року, в університеті здобули або здобувають освіту 2 500 військовослужбовців-учасників бойових дій, які наразі представляють еліту високопрофесійної української армії та визначають хід війни. Об'єднавшись навколо спільної мети – Перемога, вільна і соборна Україна – представники Сил оборони України, НАПН України, разом з університетською спільнотою створили на базі ЗВО унікальну систему національно-патріотичного виховання молоді, аналогів якій не існує в Україні.

Якщо університет в сукупності всіх його підрозділів (навчально-наукових інститутів, факультетів, фахових коледжів, регіонального центру професійної освіти, курсів підвищення кваліфікації, аспірантури, докторантури) переміститься на деокуповану територію Луганщини, він апріорі стане потужним осередком української державності та лідером повоєнного відновлення і подальшого інноваційного розвитку тимчасово окупованих територій.

Отже, збереження освітньої системи Луганської області та інших окупованих територій повинне стати пріоритетним і стратегічним напрямом Плану Уряду.

Цілком підтримуючи ініціативи Уряду щодо необхідності «оптимізації мережі ЗВО та ЗФПО» в Україні, університет наполягає на виваженому підході в цьому питанні на основі наукового дослідження потреб тимчасово окупованих територій в кадрах для їх деокупації та відновлення, моніторингу кількості та фаху науково-педагогічних працівників, здобувачів, випускників, які збираються повертатися на деокуповані території, щоб процес **оптимізації** не перетворився на процес **ліквідації** разом з важливими для регіону спеціальностями і фахівцями.

На підставі зазначеного вище, Вчена та Наглядова ради ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» звертається до Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України щодо **підтримки переміщених закладів вищої та фахової передвищої освіти**, у тому числі ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», як активних суб'єктів процесу деокупації, реінтеграції та повоєнного відновлення тимчасово окупованих територій України з урахуванням таких **пропозицій**:

1. Не включати переміщені заклади вищої та фахової передвищої освіти (ЗВО та ЗФПО) до плану оптимізації мережі закладів ЗВО та ЗФПО в Україні до моменту деокупації тимчасово окупованих територій.

2. Забезпечити особливу підтримку переміщеним ЗВО та ЗФПО до моменту деокупації тимчасово окупованих територій шляхом:

– надання **фіксованих обсягів державного замовлення** для прийому на підготовки фахівців з усіх спеціальностей;

– постійного оновлення і запровадження **Порядку вступу до ЗВО та ЗФПО осіб із тимчасово окупованих територій, територій активних бойових (воєнних) дій.**

3. Визначити пріоритетні галузі (спеціальності) підготовки фахівців для повоєнного відновлення та розвитку деокупованих територій з метою їх подальшого фінансування.

4. Скласти базу даних переміщених ЗВО та ЗФПО, які не втратили зв'язок з тимчасово окупованими територіями та готові повернутися до них після деокупації; виявити спроможність цих закладів забезпечити підготовку фахівців з пріоритетних галузей (спеціальностей), необхідних для повоєнного відновлення та розвитку деокупованих територій.

5. Зробити переміщені ЗВО та ЗФПО, які готові повернутися на деокуповані території, **базовими** для підготовки та підвищення кваліфікації фахівців для повоєнного відновлення та розвитку деокупованих територій; забезпечити їх фінансування, матеріальну та технічну підтримку.

6. Стимулювати відкриття нових спеціальностей у базових переміщених ЗВО та ЗФПО з урахуванням потреб деокупованих територій у відновленні та розвитку.

7. Розробити модель освітньої системи для кожної деокупованої території в сукупності органів управління та закладів освіти; виявити потреби у відновленні освітньої інфраструктури з урахуванням прогностичних показників кількості населення та освітніх потреб цих територій.

8. Забезпечити державну підтримку науково-педагогічних (педагогічних) працівників та співробітників, які погодяться переїхати на деокуповані території для роботи в закладах освіти, ураховуючи наявність/відсутність власного житла, ступінь пошкодження/руйнування/матеріально-технічних збитків закладів освіти.

9. Розробити порядок реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти, що навчалися або навчаються в незаконних освітніх структурах на тимчасово окупованих територіях за стандартами держави-агресорки, для **опанування українських освітніх стандартів**; запровадити **екстернатну форму навчання** для таких здобувачів освіти (за моделлю навчання учнів шкіл з тимчасово окупованої території в українських школах, починаючи з 2015 року).

10. Удосконалити законодавство, яке визначає колаборацію і покарання за відповідну діяльність; розробити порядок (механізм, покрокову інструкцію, алгоритм) правових дій з колаборантами та пособниками держави-агресорки з органів управління та закладів освіти після деокупації.

11. Профінансувати та провести підвищення кваліфікації всіх педагогічних (науково-педагогічних) працівників, які до тимчасової окупації працювали в закладах загальної середньої, фахової передвищої та вищої освіти та будуть допущені до подальшої роботи, розробивши для цього спеціальну програму з підсумковим контролем, що повинен стати допуском до роботи.

12. Розробити порядок відбору керівних кадрів, науково-педагогічних (педагогічних) працівників до роботи в органах і закладах освіти на деокупованих територіях на основі встановлення рівня сформованості українських національних цінностей, державницьких позицій, національної свідомості та самосвідомості, готовності до реалізації стратегічних напрямів розвитку освіти і науки в Україні.

13. Увести в усіх закладах освіти, у тому числі вищих, посади соціальних педагогів для комплексного соціального й психолого-педагогічного супроводу здобувачів освіти в період деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій в український правовий освітній простір; забезпечити попередню підготовку соціальних педагогів до такої діяльності.

*З повагою
члени Вченої та Наглядової рад ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*